

Estat, repressió i lluita social

Xavi Pellicer

membre d'Alerta Solidària, organització antirepressiva de l'Esquerra Independentista

RESUM

L'existència de l'Estat no és natural. L'existència de l'Estat respon a unes necessitats socials generades a partir d'una divisió de la societat, entre rics i pobres, entre homes i dones, entre classes. L'Estat és doncs un producte històric, però sobretot, una eina. És la principal eina utilitzada al llarg de la història per a que res no canviï. És doncs un poder fàctic conservador, erigit per sobre les relacions socials, que es s'autoanomena com a imparcial i garant de la llibertat però que no és més que l'eina de la classe dominant per a continuar dominant. És la legitimació fàctica de la desigualtat. És la repressió organitzada, la violència sistematitzada i normalitzada de la societat. Ho ha estat durant tota la història, i ho és també, avui. .

Paraules Clau:

Estat, repressió, societat

ABSTRACT:

The existence of the State is not natural. The existence of the State responds to social needs arising from a division of society between rich and poor, men and women, between classes. So the State is a historical product, and also a tool. It is the main tool used throughout history for stopping changes. So a conservative real power, erected over social relations, which reckons himself as impartial guarantor of freedom but that is just the tool of the ruling class to continue ruling. It is the factual legitimacy of inequality. Repression is organized, systematized and normalized violence of society. It has been throughout history, and it is also now.

Keywords:

State, repression, society

El Sistema Repressiu

En un model social en el que una minoria sosté uns privilegis sobre una majoria, es fan imprescindibles una sèrie de mecanismes per tal d'intentar evitar que aquesta majoria no es revolti. Aquesta primera afirmació segurament seria vàlida de forma universal a qualsevol societat i moment, del present, del passat i futura, i és un dels pilars, al nostre entendre, que sosté el model de la societat actual, una societat profun-

dament desigual en el que una minoria s'imposa sobre una immensa majoria social, que roman dia a dia sotmesa a aquesta, incapaç de revoltar-s'hi de forma generalitzada.

El mecanisme que sostenen aquests models de societat no són altres que els que conformen el Sistema Repressiu. Definim aquest sistema com tot el conjunt d'eines, mecanismes i mitjans dels que disposa el poder a una societat con-

creta per tal de mantenir l' statu quo i, fins i tot, no només per mantenir-ho, sinó també endurir la dominació sobre aquesta majoria.

Així, quan parlem de Sistema Repressiu parlem de repressió, i quan parlem de repressió parlem de repressió política. La repressió política són totes aquelles actuacions que es duen a terme des del poder amb l'objectiu d'evitar, frenar i acabar amb qualsevol intent de canvi social per part d'aquesta majoria oprimida, fent efectiva una posició de poder, una dominació, que no només és física, sinó també simbòlica, dels opressors vers els oprimits.

Alhora però, considerem que és un error concebre el Sistema Repressiu com un tot articulat i jerarquitzat, completament organitzat i coherent, que actua de forma coordinada contra aquesta majoria dominada. Si bé és cert que darrera del Sistema Repressiu hi trobarem uns interessos de classe en sintonia, perfectament organitzats i que han generat estructures d'expansió d'aquests i d'autodefensa, també hi trobarem una sèrie d'escletxes, contradiccions i diversitat d'interessos que malgrat ens duguin a definir el Sistema Repressiu com un tot, ens permeten afirmar també que no és tan compacte i efectiu a l'hora d'acabar amb qualsevol tipus de dissidència.

El Sistema Repressiu en la societat actual

En un resum necessàriament breu i simplificat, destaquem tot seguit els elements –entenem que centrals– que ens permeten llegir el paper del Sistema Repressiu al nostre país.

A la societat actual, als Països Catalans de principis del segle XXI, el model abstracte plantejat a les línies anteriors hi encaixa perfectament. Ens trobem un model de societat capitalista, a les anomenades democràcies de mercat, un model en el que una minoria exprimeix cada cop més una majoria imposant-los no només una situació de precarietat, sinó també una forma de vida, de treball de consum i d'identitat, fent-los sentir part del propi model quan en realitat són els individus a costa dels quals sobreviu aquest model. És un model d'Estat, a més, amb fortes reminiscències d'una dictadura assassina i voraç que sobrevisqué durant 40 anys a base de repressió, semblant la por a través de mitjans brutals. Un sistema “democràtic” doncs, on encara hi són presents moltes de les estructures del règim polític anterior, tot just repintades amb un vernís democràtic, i que s'entroncaren amb una nova forma de dictadura, la dels mercats, la dels grans espais estatals i transnacionals. És a dir, la d'aquella minoria dominant de sempre amb noves eines, pressionant per fer-se amos d'aquells espais de poder que els canvis de model podien donar

al poble.

Tres elements són imprescindibles de destacar al moment actual en relació al Sistema Repressiu. Primer, el caire de construcció històrica del Sistema Repressiu i per tant, les modificacions constants d'aquest; segon els avenços tecnològics a la societat actual, dels quals si bé també en podem destacar elements positius de cara a les lluites populars, ha resultat un element clau per a fer més efectiu el control social, eina imprescindible pel Sistema Repressiu; i finalment, el context que suposa l'actual crisi capitalista.

Així doncs, el Sistema Repressiu, com a construcció històrica que és, es perfila, es moldeja i canvia de forma, adequant-se constantment a les noves necessitats i funcions del poder i a la dissidència a la que s'enfronta. Així, durant el franquisme, la manca de legitimitat democràtica del Sistema Repressiu feien fonament principal del manteniment de l'estatu quo, la por, element centrals sobre el que sens dubte es sosté un model manifestament desigual. La por permet dur a terme els objectius de la repressió, que pretén, a través d'aquesta, trencar el teixit social i en última instància, transformar la població. Al model actual, malgrat la por es segueix mantenint com a element central, el factor de la legitimitat del model hi juga un paper clau, una legitimitat basada en la supèrflua, però

efectiva, capacitat d'escollir: al joc democràtic, al consum i a les fonts d'informació, per destacar-ne alguns dels elements centrals.

Per altra banda, cal tenir present la importància del control social, allò que fa més efectiu el Sistema Repressiu són els inputs constants d'informació per part del poder respecte la situació del poble; li és essencial conèixer quines són les principals fonts de malestar social i quins sectors s'estan mobilitzant, de quina manera i perquè, els hi és necessari saber a on i com han de colpejar per poder frenar, amb el màxim d'efectivitat, les protestes i mobilitzacions. Tota aquesta tasca de recollida d'informació —element clau de l'actual Sistema Repressiu— és el que anomenem el control social. Un exemple: un model de sistema repressiu, fonamentat excessivament en la “recepta de la mà dura”, segurament carregaria indiscriminadament i a cop de porra, de la mateixa manera, contra qualsevol mobilització social fos del tipus que fos o contra tots els blocs i sectors participants d'una gran mobilització donant per resultat persones ferides i detencions molt diverses. Un Sistema Repressiu amb els adequats inputs d'informació, segurament, en una mobilització (posem per cas massiva i unitària d'un Primer de Maig) en la que participen des de sindicats més o menys assentats, passant per l'Esquerra Independentista, anarcosindicalistes i

grups variats de l'esquerra radical, el procedir seria, en comptes de carregar de forma indiscriminada, tallar la manifestació en blocs deixant al marge de les càrregues els sindicats dits anteriorment i centrant-se en carregar contra els blocs que podríem anomenar anticapitalistes. Aquest fou el procediment seguit pels Mossos d'Esquadra a la mobilització del Primer de Maig de 2012 a Barcelona. Un altre exemple seria que malgrat hi hagi mobilitzacions constants de centenars de persones de la Plataforma d'Afectades per la Hipoteca i la Crisi, es multi sistemàticament a les dues mateixes persones per manifestació no convocada, sabent potser, que són dues persones que podrien tenir una tasca important dins l'organització, com és el cas de varies mobilitzacions que es van produir durant el 2011 a Sabadell. I així, podríem seguir amb un reguitzell quasi infinit d'exemples de les utilitats del control social.

Així doncs, el control social és una eina imprescindible del Sistema Repressiu, una eina històricament vinculada però que a la societat actual, amb els avenços en l'àmbit de les noves tecnologies, ha experimentat un salt qualitatiu brutal de la mà d'aquestes. Els darrers informes del CESICAT destapades per "Anonymous" en els que es demostra que el seguiment massiu de col·lectius i militants per twitter, les potents bases de dades a disposició dels cossos poli-

cials en les que acumulen informació sobre persones militants, el seguiment a través de telèfons mòbils o les possibilitats de gravar, fotografiar o controlar activitats d'organitzacions a través de la xarxa, són exemples de la importància d'aquest nou element.

Caient de nou en el risc de simplificar excessivament, abordem el tercer element: la crisi capitalista. Cal tenir present que les crisis del capitalisme, més enllà del risc aparent que suposen pel model, són imprescindibles pel bon funcionament d'aquest. Són eines cícliques, necessàries i efectives per tal de reequilibrar la balança en favor de les classes dominants; la concentració dels mitjans de producció, renegociació forçosa de les condicions de la classe treballadora o la maximització encoberta dels beneficis per part de les grans empreses, sumades a la legitimació per tal d'imposar mesures antisocials pel "bé de tots", són exemples palesos de l'estafa que suposa pel poble l'actual crisi.

Alhora però, en un moment de crisi del sistema com l'actual, una població que cada cop pren més consciència d'haver estat estafada, conflueix amb velles lluites, de caire revolucionari, i que han perdurat de forma més o menys minoritària a la societat actual. Així, al nostre parer, es generen mobilitzacions cada cop més importants, moltes d'aquestes amb l'objectiu de defensar drets o prestacions socials en perill, però que

superen els partits i sindicats tradicionals i que, anant més enllà de l'alternança política, fan plantejaments netament de caire transformador i anti-capitalista. Així doncs, al poder no li queda més remei que prémer l'accelerador repressiu; si s'empitjoren les condicions de vida de la majoria i es vol mantenir el control, és imprescindible retallar en llibertat i endurir la repressió i el control a qualsevol subjecte que es mobilitzi. I aquest és, entenem, l'element central en el que cal llegir el moment actual: un clima de retallades brutals, un Estat profundament deslegitimant, no només per la crisi capitalista, sinó també per la crisi en termes de nació-estat que des de sempre ha caracteritzat l'Estat Espanyol i que actualment es troba en un moment àlgid, que deriva en unes mobilitzacions socials cada cop més fortes. Així, si es vol evitar que el poble mobilitzat assolixi els seus objectius, caldrà aturar-ho amb mà dura, mà dura com la reforma del codi penal que ha posat damunt la taula el govern espanyol, mà dura com l'actuació dels Mossos d'Esquadra, en paraules delaleshores conseller d'interior “anant fins i tot una mica més enllà dels límits de la llei” i com tants altres exemples que podríem mencionar.

Quin és el secret per fer front a la repressió?

No existeixen fórmules màgiques ni receptes infal·libles, la creació de xarxa social, la conscienciació i el treball al

dia a dia són, sens dubte, els elements que permetran, quan sigui necessari, resistir l'embat de la Repressió, a través del suport i la solidaritat. Així doncs, és imprescindible teixir una xarxa social potent, arrelada a les viles i barris, que sigui motor de transformació i que, quan patim repressió (cosa que ha passat, passa i passarà) ens doti de la suficient força i eines per fer-hi front.

La repressió és l'eina que té el poder per aturar-nos, però també és una eina de doble fil, també pot ser una eina que ens pot permetre despertar solidaritats socials, estendre la nostra lluita i arribar a àmbits socials que fins al moment desconeixien la nostra feina, tot posant damunt la taula debats polítics que d'altra manera haguessin tingut menys rellevància; un exemple claríssim de com es pot donar la volta a la repressió és el cas de la crema de fotografies dels reis espanyols, que s'originà l'any 2006 a Girona durant la visita del príncep espanyol. Una crema que feia anys que es realitzava, una crema que pel context del moment, el poder va voler aturar per sempre, fet que provocà cremades massives i a cara descoberta de fotografies de la corona espanyola, atiant un debat polític latent a la societat, posant damunt la taula un sentiment que s'expressà massivament arreu dels Països Catalans i, en última instància, havent de renunciar a perseguir a les autores de les cremes arribant fins i tot la fiscalia de l'Audiència Nacional a re-

tirar l'acusació contra una vintena de persones que reconeixien haver cremat fotografies de la corona, segurament per evitar les conseqüències socials d'una condemna penal contra aquestes.

Així doncs, és imprescindible, davant la repressió, mantenir-se fermes, actuar amb coherència i, més enllà del cop repressiu en si, seguir posant al centre del debat els motius de fons pels quals ens han represaliat, les verdaderes raons que fan que siguem subjectes represaliades, les raons que donen sentit a la lluita i que amb la repressió, el poder, pretén que quedin amagades. Alhora, en un moment com l'actual, en el que capes importants de la població s'estan sumant a lluites i mobilitzacions, capes amb poc bagatge i múscul militant, és també imprescindible que els col·lectius, espais i organitzacions que portem temps treballant sapiguem desplegar les eines i mitjans necessaris per poder fer front a la repressió i evitar que aquesta les doblegui.

El camí no és fàcil, però la història encara està per escriure, i sens dubte guanyarem!